

מסורת הש"ס

היה מביא פרק שני סוטה

טז.

עין משפט
גר מצוה

אינו לרץ. לרבות בית העולמים: ומפ' עומאט קנה. ליתכס
בטומאת הגוף כשיהיה צמיח ב"ד אלא כרת לא חלק
הכתוב בין מקדש למשכן שנאמרו בפרשת פרה אדומה שני פקוקים
כי את מקדש ה' עמא (כי) את משכן ה' עמא (במדבר יט): לא כל
שכן. שהשווה מקדש ומשכן לנדבקה
ולנבקה מתוקן: א"כ מה ס"ל
בקרקע שלג יביא מסוך קופטו.
למך כלי רכבים להילכ אלף
מקרקעיתו יטול ואם אין שם יביא
וינת שם וא"כ יטולו ונתקיים אשר
יהיה ונתקיים בקרקע מדדשין לעיל.
ובספרי (ל) לא חני הכי לך כריתת
ואומר אני מדרש שני הוא כפיס
אחרים: פלוגתא דב"ג וז"ה
כשיטת חולין (דף פח): גבי כסוי
הדס אליבא דב"ה דלמרי אשר קרו
עפר דכמי (במדבר יט) ולקחו לעמא
מעפר שרפת התטאת וז"ה אומרים
עפר שרפת נקרא עפר כממא לא
קרי: הלא בקרקע המשכן כפיס.
וקרא יתירא הוא דהא אמרי מאשר
יהיה דאין לרץ למופרו משם הילך
למעוטי אשר אתא ולמדרש דנשיין
דומיא דקרקע המשכן: עוקבת.
מפחתת את עקבו מעמדו ועוקרת.
ג"מ מקומות הלכה למשה מסיני כהה
ועוקרת את הפסוק: הפורה אמרה
בעפר. לענין כהו הדס ולא הכשיר
דבר אחר: והלכה ככל דבר. המגדל
ממיה כגון (ה) (הגיר 1) הורני והסיד
ומרתית ולבינה שמששה (ה): הפורה
אמרה ספר. לענין גט כריתות:
והלכה ככל דבר. שכחנו עליו (על
עלה של זית על אמר ועל הלוח:
(ה) הפורה אמרה ספר. לא יעבור
על ראשו צמיר: והלכה ככל דבר.
דמין (מיר דף לט). נזיר שגילה בין
צנוג בין צמיר או שספקו כל שהוא
חיבי. וז"ה אין זו עקירה אלא תוספת
אשר. עקירה היא שמלקין אמו על
קך ואסור להיות את ישראל כהנס
שהרי אמרה תורה (דברים כה) לא
יוסף פן יוסף. ואע"ג דכעלכו קראי
דרשי נשיטת חולין (דף פח): ובגטין
(דף כה): ובגטין (דף לט): לרי ישמעאל
לא משמע ליה קראי דוכתב לה

לרבות נזב וגבעון וביה עולמים. רש"י גורס להביא
קרקע בית עולמים וזיבש הגירסא שילה נזב וגבעון
משום דנזב וגבעון אין משקין בהן סוטות משום דהוא מנחת ימיד
שאין קבוע לה זמן וזימיה שזיבשה משום קושיא זו דילמא קסבר איסי
כן יהודה כרבי יהודה דלמרי כפרק
תמלא דשחיטת קדשים (וחמיס ד ק"ה).
כל שהלזרו והיחיד מקריבין כהאל
מועד שזמנדר מקריבין כהאל מועד
שזנגלג ואין חילוק ביחיד אלא כחמו
שזרש גגו והשמה הורק לרבות
נזב וגבעון משום דנמתה הו:
ובית העולמים. ודמיה אמר
אילטרין לרבות בית
העולמים והלמרי כפ"ג דשנוטות
(דף טו): למשכן אקרי מקדש ומקדש
אקרי משכן וזי לא הוה כמי אלא
(כי) את משכן ה' עמא הוה נמי מקדש
ככלל הכה נמי נמתה הכי וזכר
מסקמ עירובין (דף ג). דנפקא לן
שלימיה ששחטן קודם שיפתחו דלתות
ההילכ פסוליה דמקדש משום דמקדש
אקרי משכן וזע"ג דזשחטו פתח
אהל מועד נמשכן כמיז ולפי גירסת
הספר הוה אמי שפיר דהוי מני למימר
עיקר ציבויא אל הוה לרץ קלף אגב
נזב וגבעון וזיבש עולמים נמשכן
שיטפיה אגב ר"י פירש האי דליתרין
הכא לרבות בית עולמים משום דכמי
קרקע משמע היכא דליכא קרקע
לאפוקי בית העולמים דהוא ריפשה
ולא מסתברא דמשום דמריבויא
דקרקע מריבין בית העולמים דאי
לא הוה כמיז קרקע לא הוה בית
העולמים ככלל ולפירושו לא הוה
לרץ למיכתה קרקע כלל ועוד קשיא
מפ' טרף כגליפ' (יומא דף מד). דמיימי

הגרות הב"ה

(ה) רש"י ד"ה המורה
אמרה פער ל"ל קודם ד"ה
המורה אמרה ספר:
(ז) ד"ה לרבינו וזי
והלכה כהה עוקבת אמר
ואמ"כ מ"ה דהא עוקבת
תוספת:

מוסף רש"י

עוקבת. תוספת (א"ר 17)
ז. ע"ש.

תוספות שאנן

ה"ר רש"י ז"ל ידוע
היה לרבות נזב וגבעון
ושילה ובית עולמים משום
דשילה משכן הוא ולא
צריך לרבינו דהא עיקר
הכתוב ביה כתיב וזכ
וגבעון אין משקין בהן את
הטומאת דהא במת יחיד
היא. וז"ה היה שם ארון
אלא מזה התחתית כהה
ולא קרבה בהן נמתה טויה
ולא שום חובת יחיד סויה
לה זמן קודם דכאמרי
בשחיטת קדשים ובספרי
מילה אבל בית עולמים
הוצרך לרבות שלא אמר
משכן ואמר ולא מקדש
ל"ה. איני צריך לרבות
במשכן אלא כהה וז"ה
קלה שיהא ליכנס בטומאת
הגוף במקדש שאינה חילת
בין אלא כרת לא חילת
החוב בין משכן למקדש
שני בפרשת פרה אדומה
(שפי' פסוקים) את (מקדש)
אשר (ה) טמא. וזכר
את מקדש ה' טמא לא כ"ש
השחיטת מקדש משכן
לברוקה ולמביה מחובת
ל"ה. אליבא דב"ש (ל)
חיבי. וז"ה דאמר לא מעיני
אמר שקרי עפר מלוחיהו
גבי כסוי הדס. ואמר ר"ה
דהא דאמר כמיז דאמר
לא חני עפר היינו באפר
של אולכין כגון אפר פרה
אבל אפר דענין מודו
דהוי עפר והכפין בו. ומ"ה
כהר"ה הכי משום דק"ל
הא דאמר ס"ק (דב"ה)
גבי פלוגתא דב"ש וב"ה
הכל מודים ברוך ענין
מבעוד יום ובאפר כיה
שהוא מן המזבן פ"ו ומחר
לכסות בו. ומ"ה פ"ה דאמר
לא חני עפר היינו באפר
כ"ש. י"ל דמירי באפר
של אולכין והכי נמי לענין
סויה מביעיא ליה באפר
של אולכין. ולפי פ"ה רש"י
דפי' ההא דהא דאמר
מודים ולא קאי אלא אריה
דא"ש באפר כיה פליגי
דא"ש ואמר שאין מסכין

בית עולמים וזיבש הגירסא שילה נזב וגבעון
משום דנזב וגבעון אין משקין בהן סוטות משום דהוא מנחת ימיד
שאין קבוע לה זמן וזימיה שזיבשה משום קושיא זו דילמא קסבר איסי
כן יהודה כרבי יהודה דלמרי כפרק
תמלא דשחיטת קדשים (וחמיס ד ק"ה).
כל שהלזרו והיחיד מקריבין כהאל
מועד שזמנדר מקריבין כהאל מועד
שזנגלג ואין חילוק ביחיד אלא כחמו
שזרש גגו והשמה הורק לרבות
נזב וגבעון משום דנמתה הו:
ובית העולמים. ודמיה אמר
אילטרין לרבות בית
העולמים והלמרי כפ"ג דשנוטות
(דף טו): למשכן אקרי מקדש ומקדש
אקרי משכן וזי לא הוה כמי אלא
(כי) את משכן ה' עמא הוה נמי מקדש
ככלל הכה נמי נמתה הכי וזכר
מסקמ עירובין (דף ג). דנפקא לן
שלימיה ששחטן קודם שיפתחו דלתות
ההילכ פסוליה דמקדש משום דמקדש
אקרי משכן וזע"ג דזשחטו פתח
אהל מועד נמשכן כמיז ולפי גירסת
הספר הוה אמי שפיר דהוי מני למימר
עיקר ציבויא אל הוה לרץ קלף אגב
נזב וגבעון וזיבש עולמים נמשכן
שיטפיה אגב ר"י פירש האי דליתרין
הכא לרבות בית עולמים משום דכמי
קרקע משמע היכא דליכא קרקע
לאפוקי בית העולמים דהוא ריפשה
ולא מסתברא דמשום דמריבויא
דקרקע מריבין בית העולמים דאי
לא הוה כמיז קרקע לא הוה בית
העולמים ככלל ולפירושו לא הוה
לרץ למיכתה קרקע כלל ועוד קשיא
מפ' טרף כגליפ' (יומא דף מד). דמיימי

תורה אור השלם

1. ואיש איש מבני ישראל וזו הגר הגרית בתוככם אשר יצא עיר וקנה את עמו אשר יקבל וישקף את דמו וקבטו בקפרי: ויקרא י"ג
2. כל ימי גורו נזיר תהי' על ידו וזו גר אשר עד מלאות הימים אשר יזיר לך קדש וזהו גרל פרע שער ראשו: וזכר וז"ה ה' שער ראשו וזו גר אשר ובעלה וזהו אם לא תמצאין וזו בעיניו וזו מצאנה ערות דבר וזו חתלה ספר כריתות וזו בידה ושלחה מביחה:
3. בי יקח איש אשה ובעלה וזהו אם לא תמצאין וזו בעיניו וזו מצאנה ערות דבר וזו חתלה ספר כריתות וזו בידה ושלחה מביחה:
4. וזהו כיום השביעי וילך את כל שערו את ראשו ואת זקנו ואת גבתו עינו ואת כל שערו וילך וכבס את בגדיו ורחץ את כשורו במים וקאה: ויקרא י"ט

חוס' שאנן (והשפ"ד)

של זית ועל הגי' ועל הלוח כשר. התורה אמרה תער לא יעבור על ראשו והלכה ככל דבר כרוביא נזיר שגילה בין צנוג בין צמיר או שספקו כל שהוא חיבי. וז"ה היה שם ארון אלמא מזה התחתית כהה ולא קרבה בהן נמתה טויה ולא שום חובת יחיד סויה לה זמן קודם דכאמרי בשחיטת קדשים ובספרי מילה אבל בית עולמים הוצרך לרבות שלא אמר משכן ואמר ולא מקדש ל"ה. איני צריך לרבות במשכן אלא כהה וז"ה קלה שיהא ליכנס בטומאת הגוף במקדש שאינה חילת בין אלא כרת לא חילת החוב בין משכן למקדש שני בפרשת פרה אדומה (שפי' פסוקים) את (מקדש) אשר (ה) טמא. וזכר את מקדש ה' טמא לא כ"ש השחיטת מקדש משכן לברוקה ולמביה מחובת ל"ה. אליבא דב"ש (ל) חיבי. וז"ה דאמר לא מעיני אמר שקרי עפר מלוחיהו גבי כסוי הדס. ואמר ר"ה דהא דאמר כמיז דאמר לא חני עפר היינו באפר של אולכין כגון אפר פרה אבל אפר דענין מודו דהוי עפר והכפין בו. ומ"ה כהר"ה הכי משום דק"ל הא דאמר ס"ק (דב"ה) גבי פלוגתא דב"ש וב"ה הכל מודים ברוך ענין מבעוד יום ובאפר כיה שהוא מן המזבן פ"ו ומחר לכסות בו. ומ"ה פ"ה דאמר לא חני עפר היינו באפר כ"ש. י"ל דמירי באפר של אולכין והכי נמי לענין סויה מביעיא ליה באפר של אולכין. ולפי פ"ה רש"י דפי' ההא דהא דאמר מודים ולא קאי אלא אריה דא"ש באפר כיה פליגי דא"ש ואמר שאין מסכין

בית עולמים וזיבש הגירסא שילה נזב וגבעון
משום דנזב וגבעון אין משקין בהן סוטות משום דהוא מנחת ימיד
שאין קבוע לה זמן וזימיה שזיבשה משום קושיא זו דילמא קסבר איסי
כן יהודה כרבי יהודה דלמרי כפרק
תמלא דשחיטת קדשים (וחמיס ד ק"ה).
כל שהלזרו והיחיד מקריבין כהאל
מועד שזמנדר מקריבין כהאל מועד
שזנגלג ואין חילוק ביחיד אלא כחמו
שזרש גגו והשמה הורק לרבות
נזב וגבעון משום דנמתה הו:
ובית העולמים. ודמיה אמר
אילטרין לרבות בית
העולמים והלמרי כפ"ג דשנוטות
(דף טו): למשכן אקרי מקדש ומקדש
אקרי משכן וזי לא הוה כמי אלא
(כי) את משכן ה' עמא הוה נמי מקדש
ככלל הכה נמי נמתה הכי וזכר
מסקמ עירובין (דף ג). דנפקא לן
שלימיה ששחטן קודם שיפתחו דלתות
ההילכ פסוליה דמקדש משום דמקדש
אקרי משכן וזע"ג דזשחטו פתח
אהל מועד נמשכן כמיז ולפי גירסת
הספר הוה אמי שפיר דהוי מני למימר
עיקר ציבויא אל הוה לרץ קלף אגב
נזב וגבעון וזיבש עולמים נמשכן
שיטפיה אגב ר"י פירש האי דליתרין
הכא לרבות בית עולמים משום דכמי
קרקע משמע היכא דליכא קרקע
לאפוקי בית העולמים דהוא ריפשה
ולא מסתברא דמשום דמריבויא
דקרקע מריבין בית העולמים דאי
לא הוה כמיז קרקע לא הוה בית
העולמים ככלל ולפירושו לא הוה
לרץ למיכתה קרקע כלל ועוד קשיא
מפ' טרף כגליפ' (יומא דף מד). דמיימי

עולמים מנין מ"ל וספ"ה:
היכי מני למיפסא מדר' ישמעאל והא כפירא ליה כנית שמאי דכ"ה
לא חוקי עפר ולא חוקי דנית שמאי לא קמייעבד ליה אלא אליביה דב"ה
א"י ה"ג אפר ככלל משמעוה דעפר משום דהכא בקרקע כמיז:
תנא ושייר. ואי קשיא היכי מני למימר תנא ושייר והא שלשה קמני
ואמר כפ"ק דקידושין (דף טו): גבי העקב וזי מיתמא הכה נמי
דוקא הוא משום דקמני כפ"ה ואי אמתה יכול לומר ארבעה כחמז מהן
כי ואם איחא דמיתת האג נמי מוניהא היה יכול לומר ארבעה כחמז:
מאי

עולמים מנין מ"ל וספ"ה:
היכי מני למיפסא מדר' ישמעאל והא כפירא ליה כנית שמאי דכ"ה
לא חוקי עפר ולא חוקי דנית שמאי לא קמייעבד ליה אלא אליביה דב"ה
א"י ה"ג אפר ככלל משמעוה דעפר משום דהכא בקרקע כמיז:
תנא ושייר. ואי קשיא היכי מני למימר תנא ושייר והא שלשה קמני
ואמר כפ"ק דקידושין (דף טו): גבי העקב וזי מיתמא הכה נמי
דוקא הוא משום דקמני כפ"ה ואי אמתה יכול לומר ארבעה כחמז מהן
כי ואם איחא דמיתת האג נמי מוניהא היה יכול לומר ארבעה כחמז:
מאי

עולמים מנין מ"ל וספ"ה:
היכי מני למיפסא מדר' ישמעאל והא כפירא ליה כנית שמאי דכ"ה
לא חוקי עפר ולא חוקי דנית שמאי לא קמייעבד ליה אלא אליביה דב"ה
א"י ה"ג אפר ככלל משמעוה דעפר משום דהכא בקרקע כמיז:
תנא ושייר. ואי קשיא היכי מני למימר תנא ושייר והא שלשה קמני
ואמר כפ"ק דקידושין (דף טו): גבי העקב וזי מיתמא הכה נמי
דוקא הוא משום דקמני כפ"ה ואי אמתה יכול לומר ארבעה כחמז מהן
כי ואם איחא דמיתת האג נמי מוניהא היה יכול לומר ארבעה כחמז:
מאי

עולמים מנין מ"ל וספ"ה:
היכי מני למיפסא מדר' ישמעאל והא כפירא ליה כנית שמאי דכ"ה
לא חוקי עפר ולא חוקי דנית שמאי לא קמייעבד ליה אלא אליביה דב"ה
א"י ה"ג אפר ככלל משמעוה דעפר משום דהכא בקרקע כמיז:
תנא ושייר. ואי קשיא היכי מני למימר תנא ושייר והא שלשה קמני
ואמר כפ"ק דקידושין (דף טו): גבי העקב וזי מיתמא הכה נמי
דוקא הוא משום דקמני כפ"ה ואי אמתה יכול לומר ארבעה כחמז מהן
כי ואם איחא דמיתת האג נמי מוניהא היה יכול לומר ארבעה כחמז:
מאי

עולמים מנין מ"ל וספ"ה:
היכי מני למיפסא מדר' ישמעאל והא כפירא ליה כנית שמאי דכ"ה
לא חוקי עפר ולא חוקי דנית שמאי לא קמייעבד ליה אלא אליביה דב"ה
א"י ה"ג אפר ככלל משמעוה דעפר משום דהכא בקרקע כמיז:
תנא ושייר. ואי קשיא היכי מני למימר תנא ושייר והא שלשה קמני
ואמר כפ"ק דקידושין (דף טו): גבי העקב וזי מיתמא הכה נמי
דוקא הוא משום דקמני כפ"ה ואי אמתה יכול לומר ארבעה כחמז מהן
כי ואם איחא דמיתת האג נמי מוניהא היה יכול לומר ארבעה כחמז:
מאי

עולמים מנין מ"ל וספ"ה:
היכי מני למיפסא מדר' ישמעאל והא כפירא ליה כנית שמאי דכ"ה
לא חוקי עפר ולא חוקי דנית שמאי לא קמייעבד ליה אלא אליביה דב"ה
א"י ה"ג אפר ככלל משמעוה דעפר משום דהכא בקרקע כמיז:
תנא ושייר. ואי קשיא היכי מני למימר תנא ושייר והא שלשה קמני
ואמר כפ"ק דקידושין (דף טו): גבי העקב וזי מיתמא הכה נמי
דוקא הוא משום דקמני כפ"ה ואי אמתה יכול לומר ארבעה כחמז מהן
כי ואם איחא דמיתת האג נמי מוניהא היה יכול לומר ארבעה כחמז:
מאי

ואי אמתה יכול לומר ד באחד מהם ופרי' וימני נמי מיתת האב וזי תנא ושייר והא זי קמני וה"נ היה ליה למספר הכה וזי
דהם היינו נעמא ספיקו ואי אמתה יכול לומר ד באחד מהם מ"ה פ"ר ליה והא זי קמני אבל הא לא שייך לומר הכה וזי
דפ"ר כסכות ח"ה לאוין קמני ואת אמרת תנא ושייר וה"נ היה ליה למספר הכה היינו משום דנחית למריבא לאפשי' לאוין: